

Undervisningen skal have o. s. v.; „Vi alene vide,“ Vi befale, at I skulle gaae berben, hver de autoriserede Skoler ere, og der skulle Ederes Børn have deres Undervisning. Det forekommer mig, at hvis der virkelig var en Familiefader, der var ligegyldig for sine Børn, maatte han netop ved disse Bestemmelser kunne unddrage sig ethvert Ansvar. Siden Grundloven blev giden, har der bestaaet Troeskrihed her i Landet, og det synes derfor paasaldende, at Skolen kræver samtlige Forældres Børn i Folket afhørte i dens Læres Beskjendelse. Disse to Ting ere i fuldkommen Uoverensstemmelse. Altsaa, hvadenten man betragter denne Sag fra et moralsk Standpunkt eller fra Frihedens Standpunkt, saa maa man erkjende, at Skolemultiplicitiesystemet virkelig er forældet, utilskedeligt. Vil man endvidere see hen til § 9 i ovennævnte Forordnings Bilag B., hvor det hedder: „Skole-Forsømmelser bør, ved Commissionens maanedlige Møde, undersøges efter en af Læreren forelagt Fortegnelse, og Mulcten da bestemmes, naar ingen gyldige Grunde tale for fritagelse“, og vil man efter disse Ord betragte den Maade, hvorpaa Skolemultiplicitiesystemet blive til, saa vil man forstaae, at disse i deres Grund og Anvendelse ere aldeles vilkaarlige. Læreren skal optage Fortegnelse over de udeblevne Børn, og efter disse Fortegnelser alene skal Skolecommissionen bestemme Mulcterne. Ifølge Anordningens øvrige Bestemmelser maa Læreren kun tage Hensyn til de saakaldte beviislige gyldige Grunde, for at Udeblivelsen skal være undskyldelig, men han maa aldeles ikke tage Hensyn til andre gode og gyldige Grunde, som kunde være tilstede, han maa ikke tage Hensyn til, at den fattige Befolkning er henvisst til udelukkende at tjene sin Føde ved Dagarbejde, og at disse Folk for at søde deres Børn, saasnart de kunne løste en Tøirekølle, sende dem ud for at passè Kjør; dersom de ikke kunne sende deres Børn ud at tjene, uden at Huusbonden skal holde dem i Skole de bestaaede Dage, saa er der Ingen, der vil have dem. Men det Hensyn maa Skolelæreren aldeles ikke tage i sin Fortegnelse; han maa heller ikke tage Hensyn til, at en Familiefader muligviis er saa fattig, at han ikke kan forsyne sine Børn med de fornødne Klæder mod Vinterens

Kulde og af den Grund holder dem hjemme, thi det er ingen beviislige gyldige Grunde. Han maa heller ikke see hen til, at Eghed mullig har rammet alle Familiens Medlemmer undtagen netop det skolepligtige Barn, thi det er heller ikke nogen beviislige gyldige Grunde. Om alle disse Grunde siger Skolecommissionen, ligesom man fortæller, at en Tydsker, som efter et Slag med Franskmændene skulde begrave de Døde, sagde til en Franskmænd, som henlaa haardtfaaret paa Balpladsen; da Touren kom til denne, at han skulde begraves, sagde han: „Spår mig, kjære Herre, jeg er endnu ikke død!“ „Na Snak“, sagde Tydskeren, „saadanne Undskyldninger kunne de komme med Allesammen!“ Saaledes svarer nu Skolecommissionen paa de Undskyldninger, jeg nu har nævnt: „Dem kunne de komme med Allesammen,“ og vi fik da ikke en eneste af de udeblevne Børns Fædre mulcteret. Vi maae derfor tage dem en bloc og tilpligte dem Alle at betale Mulct, medmindre de saakaldte beviislige gyldige Grunde have været tilstede, nemlig at Barnet selv har været sygt, eller at Veiret har været haardt eller Føret ufremkommeligt; men selv i saadanne Tilfælde maa jeg dog henlede Opmærksomheden paa, at man kan være i Tvivl, ja, i meget stor Tvivl, hvorvidt disse Grunde i hvert Tilfælde, hvor de anføres, ere rigtige. Jeg sætter f. Ex., at en Familiefader har et Barn, som lider af Rjertelsvagthed og ikke kan taale at sidde i den indflektemte Luft, der sædvanlig findes i Skolen; han sender da Bud til Læreren og siger: „Mit Barn er sygt idag“, men samtidig dermed giver han maaffee sin Dreng, hvis det er Vintertid, en lille Skæde og lader ham kjøre paa Banken, der maaffee er udenfor Skolevinduerne. Mon Læreren da vil antage denne Anmeldelse for gode Varer? Nei, han vil i Reglen søle sig forpligtet til at sige, at den er ikke tilstrækkelig. Ligeledes kan der komme Conflictier i Anledning af Veiret og Føret. Jeg sætter, at et mindre Barn, der har en heel eller en halv Fjerdingvei at gaae, endda, naar det er Sneveir, møder i Skolen, medens Naboen større Børn blive borte; Naboen fortæller da, at det er paa Grund af det strenge Føre, at hans Børn ere blevne hjemme, men jeg tvivler om, at Skolelæreren vil i dette Tilfælde finde denne